

Masarykova Univerzita

Fakulta Informatiky

1.12.2008

záverečná esej z predmetu

Digitální Knihovny

ibiblio.org

the public's library and digital archive

<http://www.ibiblio.org>

1. ročník N-AP N-AP

Bc. Peter Jakubek

učo 331145

Stručná charakteristika projektu

ibiblio.org je domovom jednej z najväčších 'zbierok zbierok' na internete. Jedná sa o úschovňu voľne dostupných informácií, včetně softwaru, hudby, literatúry, umenia, histórie, vedy, politiky a kultúrnych štúdií. Používa sa open source model, pomocou ktorého ibiblio vyzýva užívateľov, aby pomáhali pri tvorbe spôsobu a správy prístupu k informáciám v 21 storočí. Napríklad užívatelia v Číne študujúci Americkú poéziu alebo folklórnu hudbu majú možnosť navštíviť ibiblio.org a prehľadávať jeho rozsiahlu zbierku básní alebo pesničiek.

Začiatky projektu

Projekt ibiblio.org bol založený ako spolupráca medzi laboratóriom MetaLab [University of North Carolina – Chapel Hill](#) a centrom 'Center for the Public Domain' v septembri roku 2000. Na Chapel Hill bolo ibiblio.org podporované školou žurnalizmu a masmediálnej komunikácie [School of Journalism and Mass Communication](#) ako aj školou informačných a vedeckých štúdií [School of Information and Library Science](#).

Ciele projektu

Hlavnou úlohou projektu ibiblio.org je vytvorenie čo najrozličnejšej a najrozsiahlejšej zbierky informácií na internete.

Niekoľkými (ale nie všetkými) cieľmi spolupráce vyššie menovaných programov bolo:

- rozšíriť a vylepšiť distribúciu open source softwaru
- pokračovať v programoch University of North Carolina na vývoj online knižnice a archívu.
- vytvoriť, rozšíriť, vylepšiť, publikovať a distribuovať výskum v open source spoločenstvách.
- poslúžiť ako vývojový model pre ostatné open source projekty

Popis projektu a jeho výsledku

Úvodnej stránka na www.ibiblio.org je veľmi prehľadným východiskovým bodom z ktorého je možné navigovať po hypertextových odkazoch a následne sprístupniť požadovaný obsah. Stránky sú veľmi jednoduché a prehľadné čo umožňuje veľmi dobrú prehľadnosť a efektivitu. Materiál na servery je organizovaný pomocou zbierok uložených v kategóriách. Zoznam kategórii zbierok je možné sprístupniť z hlavnej stránky po otvorení hypertextového odkazu 'Collection Index' (<http://www.ibiblio.org/collection/>).

Užívateľ tu nájde materiály rozličného typu (články, obrázky, video, text, audio) na rôzne témy od animácií cez právo, matematiku, ekológiu, históriu až po veterinárnu medicínu. Tento fakt z [ibiblio.org](http://www.ibiblio.org) robí dobrý nástroj na vzdelávanie a zábavu. Neodmysliteľnou súčasťou takto rozsiahleho systému je možnosť vyhľadávania v databáze zbierok, ktorá je v tomto prípade realizovaná pomocou webového formuláru na vrchu stránky. Po zadaní a odoslaní požiadavku sa zobrazí stránka obsahujúca zoznam príspevkov, ktoré zodpovedajú vyhľadávacím kritériám ako aj zoznam kategórií do ktorých daný príspevok patrí, čo je veľmi praktické. [Ibiblio.org](http://www.ibiblio.org) zbiera rôznorodý materiál pre operačný systém Linux, ako sú napríklad programy, celé linuxové distribúcie a dokumentácie programov, ktoré sú prístupné cez hypertextové odkazy z pravého menu úvodnej stránky. Pravé menu úvodnej stránky tiež ponúka možnosť RSS feed, čo je technológia pomocou ktorej sa publikujú často upravované dokumenty v štandardizovanom formáte spolu s metadatami.

[ibiblio.org](http://www.ibiblio.org) má 15 ročnú históriu v prevádzke web stránok, ako aj audio a video súborov, ktorej rast z roka na rok stúpa. Nasledovná tabuľka udáva rast zbierok, objemu dát, počet webových a databázových serverov, ako aj rádio staníc za interval rokov 2002 až 2008.

ibiblio-metrics

2002	2006	2008
800 Collections	1600+ Collections	2500+ Collections
3 million ftp+www/day	15+ million ftp+www/day*	16+ million ftp+www/day
1 terabyte of data	8 terabytes of data	13 terabytes of data
1 large server, 2 peripherals	22 www/vhost servers	25 www/vhost servers
2 database servers	5 database servers	7 database servers
4 radio stations	6 radio stations	6 radio stations

zdroj: http://www.ibiblio.org/pjones/wiki/index.php/2007_-_08_of_ibiblio

Linux archív na ibiblio.org

Archívy ibiblio.org obsahujú cez 171 gigabajtov linuxových programov a dokumentácií voľne dostupných na stiahnutie.

Príspevky na prevádzku

Keďže ibiblio.org je neziskový projekt, je zväčša financovaný príspevkami zanietených fanúšikov, ako aj veľkých organizácií, čo sú napríklad:

IBM <http://www.ibm.com/>, **Frances C. and William P. Smallwood Foundation** <http://lyceum.ibiblio.org/>, **Institute of Museum and Library Services** <http://www.ims.gov/>, **Red Hat** <http://www.redhat.com/>, **AMD** <http://www.amd.com/us-en/>, **Sourceforge** <http://sourceforge.com/>, **The Internet Archive** <http://archive.org/>, **Mandriva** <http://www.linux-mandrake.com/en/>, **Fedora** <http://fedoraproject.org/>, **RealNetworks** <http://www.real.com/>, **Digital Bitcasting** <http://www.bitcasting.com/>, **Groklaw** <http://www.groklaw.net/>, **The Open Library** <http://openlibrary.org/>, **Project Gutenberg** <http://www.gutenberg.org/>, **Open Content Alliance** <http://www.opencontentalliance.org/>, **CDLA Logo - The Carolina Digital Library and Archives** <http://cdla.unc.edu/>

Vlastné zhodnotenie projektu

Projekt [ibiblio.org](http://www.ibiblio.org) je veľmi zaujímavo spracovaný a prínosný. Prínos sa ukáže najmä v budúcnosti. Príjemná je nepovinná registrácia, ktorá umožňuje rýchly prístup ku informáciám. [ibiblio.org](http://www.ibiblio.org) môže pomôcť či už bežným užívateľom, alebo vedcom, ktorí ho využijú pre svoj výskum.

Zoznam literatúry a zdrojov

[http://www.ibiblio.org/pjones/wiki/index.php/2007 - 08_of_ibiblio](http://www.ibiblio.org/pjones/wiki/index.php/2007_-_08_of_ibiblio)

<http://www.ibiblio.org>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Ibiblio>

Metadata v DC

```
<link rel="schema.DC" href="http://purl.org/dc/elements/1.1/" />
<meta name="DC.Title" content="ibiblio.org" />
<meta name="DC.Creator" content="Bc. Peter Jakubek" />
<meta name="DC.Subject" content="ibiblio.org" />
<meta name="DC.Description" content=" ibiblio.org – verejná knižnica
a digitálny archív " />
<meta name="DC.Date" content="1.12.2008" />
<meta name="DC.Type" content="Text" />
<meta name="DC.Type" content="Esej" />
<meta name="DC.Format" content="application/pdf" />
<meta name="DC.Format" content="computerFile" />
<meta name="DC.Identifier" content="http://peterjakubek.eu/ibiblio.pdf"
/>
<meta name="DC.Source" content="http://www.ibiblio.org/" />
<meta name="DC.Language" content="sk"/>
```